

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7Co/33/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7913210513
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7913210513.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členiek senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Andrey Mazákovej v právnej veci navrhovateľky Z. R. X. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v C. na ul. M. č. XXX/XX proti odporcovi T. X. nar. XX.XX.XXXX bývajúcemu X R. A. T., R., G. XNR, L. zastúpenému JUDr. Ondrejom Lučivjanským advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach na ul. Vodárenskej č. 2 v konaní o určenie výživného, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 20.2.2014 č.k. 14C 128/2013-112 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutých výrokoch o určenie výživného, dlžnom výživnom, trovách konania a súdnom poplatku.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zaviazal odporcu prispievať na výživu navrhovateľky sumou 250 € mesačne vždy do 20. dňa v mesiaci vopred navrhovateľke od 9.7.2013 do budúcnosti. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Dlžné výživné za obdobie od 9.7.2013 do 28.2.2014 v sume 1.935,50 € povolil odporcovi splácať spolu s bežným výživným v mesačných splátkach po 80 € mesačne od právoplatnosti rozsudku až do úplného vyrovnania pod následkom straty výhody splátok. Navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal a rozhodol, že odporca nemá povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie odporca s návrhom, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že určí výživné v sume 50 € mesačne od 9.7.2013 do budúcnosti, ktoré bude povinný zasielať navrhovateľke vždy do 20. dňa v mesiaci vopred. Dlžné výživné žiadal povoliť splácať spolu s bežným výživným v mesačných splátkach po 20 € od právoplatnosti rozsudku až do úplného vyrovnania pod následkom straty výhody splátok. Uplatnil odvolací dôvod v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm.d/, f/ O.s.p. a vyslovil názor, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam a k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, ako aj jeho majetkových pomerov, pretože vychádzal len z tvrdenia navrhovateľky, že pracuje v Anglicku načierno, pričom tieto tvrdenia neboli preukázané. Odporca vykonával v Anglicku podnikateľskú činnosť ako maliar, natierač, pričom doklady preukazujúce výšku príjmu boli súdu predložené v konaní o určenie výživného pre mal. Z. X. vedenom pod sp.zn. 15P 176/2013. Z predloženého potvrdenia o zaplatení dane je zrejmé, že príjem odporcu nedosahuje ani minimálnu výšku a preto mu je vyplácaný daňový doplatok. Tento daňový doplatok sa viaže len na osobu daňovníka a nie na jeho deti. Súd v rozhodnutí uviedol, že sú mu vyplácané okrem prídavkov na deti aj doplatky ku mzde z dôvodu, že má vyživovaciu povinnosť voči deťom a tieto tvrdenia bližšie nezdôvodnil. Uviedol, že uvedený daňový doplatok k mzde predstavoval doplatok k jeho nízkym príjmom a nie k výživnému na deti, ktorý konajúci súd nesprávne posúdil jeho celkové prídavky na deti napriek tomu, že uvedené listiny predložil aj s úradným prekladom. Súd prvého stupňa nevzal do úvahy tvrdenia jeho právneho zástupcu, ktorý poukázal na to, že odporca je dlhodobo práceneschopný, podnikateľskú činnosť dlhodobo nevykonáva a jeho príjem pozostáva

z nemocenskej dávky 286,80 libier (350 €) mesačne a hrozí mu trvalá invalidita. Odporcovi nie je zrejmé, ako súd dospel k záveru, že práceneschopnosť je účelová, keďže mal k dispozícii doklad o práceneschopnosti s uvedením, že sa jedná o úraz jeho ruky. Tvrdenie súdu o tom, že nebola predložená žiadna iná listinná lekárska správa, ktorá by preukazovala konkrétnu diagnózu odporcu a to, že jeho zdravotný stav je tak závažný, že vyžaduje práceneschopnosť trvajúcu od októbra 2013 do februára 2014 považuje za absurdné. Súd bez relevantných dôkazov konštatuje, že odporca práceneschopnosť predstiera, aby sa vyhol vyživovacej povinnosti a nesprávne posudzuje jeho žiadosť na zrušenie prídavkov na deti a prisudzuje mu úmysel ukrátiť navrhovateľku na dávkach, na ktoré má zo zákona nárok. Súd nevzal do úvahy jeho skutočné majetkové pomery a pri rozhodovaní vychádzal len z tvrdenia navrhovateľky bez zdôvodnenia poukazu na relevantné dôkazy predložené odporcom priznal navrhovateľke výšku výživného ako požadovala. Je mu zrejmé, že výživné na dieťa má prednosť pred inými výdavkami rodičov, avšak pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov súd považoval výdavky, ktorými si odporca zabezpečuje svoje bývanie a stravovanie za výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť a postupoval v rozpore s § 62 ods. 5 Zákona o rodine. V súčasnosti žije z priznanej nemocenskej dávky a nie je schopný uhrádzať výživné 250 € mesačne. Vytkol konajúcemu súdu, že vychádzal z výdavkov odporcu, ktoré uviedol v konaní vedenom pred Okresným súdom v Trebišove sp.zn. 15P 176/2013 a na základe týchto tvrdení konštatoval, že odporcom prezentovaný príjem je zďaleka nepostačujúci na úhradu prezentovaných výdavkov. Tento postup konajúceho súdu považuje za nesprávny, ak vychádzal z výdavkov, ktoré odporca uviedol v predchádzajúcom konaní, v ktorom bol rozsudkom zaviazaný prispievať na výživu svojho maloletého syna v sume 200 € mesačne a toto rozhodnutie nie je právoplatné, nakoľko sa voči nemu odvolal. Jedná sa o výdavky, ktoré boli v období, keď nebol práceneschopný a tieto dokázal hradiť z príjmu, ktorý dosahoval. Pokiaľ súd poukazoval aj na úvery, ktoré hradil na Slovensku, t.j. do predaja rodinného domu uvádza, že z predaja domu bol hradený zvyšný úver pre OTP Banku, nedoplatok za plyn, odmena pre realitnú kanceláriu a zvyšná suma bola rozdelená rovnakým dielom, t.j. po 8.800 € pre matku dieťaťa a odporcu, pričom zo sumy, ktorá prináležala odporcovi uhradil všetky záväzky. V súčasnosti nie je schopný platiť úvery, nakoľko z peňazí, ktoré sú mu poukazované, nie je schopný plnohodnotne zabezpečiť svoje základné životné potreby. Vytkol konajúcemu súdu, že vychádzal zo schopností, možností a majetkových pomerov odporcu v čase, kedy prebiehalo iné konanie, nie zo schopností a možností v čase rozhodovania v tomto konaní a len stroho konštatoval, že odporca disponuje dostatočným príjmom a jeho zárobkové možnosti postačujú na vyplácanie určeného výživného do budúcnosti, pričom má za to, že s jeho preukázaným tvrdením o úraze a teda jeho práceneschopnosti, obmedzenom príjme, ktorý v posledných mesiacoch tvorí len doplatok k dani, o nákladoch na bývanie a stravu ako o nevyhnutných nákladoch sa vôbec nezaoberal. Odporca v súčasnosti ako jediný zdroj príjmu má nemocenské dávky v sume 71,70 libier týždenne a jeho zdravotný stav mu neumožňuje vykonávanie žiadnej manuálnej práce a preto je odkázaný na materiálnu pomoc svojej priateľky. Napriek týmto skutočnostiam si uvedomuje svoju vyživovaciu povinnosť, ktorú má voči navrhovateľke, na pojednávaní mal záujem sa s ňou dohodnúť na výživnom v sume 100 € mesačne, avšak vzhľadom na jeho súčasný zdravotný stav a pretrvávajúce zdravotné a finančné problémy nie je schopný platiť výživné ani v takej výške.

Navrhovateľka nesúhlasí s odvolaním odporcu. Od roku 2013 jej odporca neprispieva na výživu. Od júla 2013 mali v dome vypnutý plyn a stravu si zabezpečovali z invalidného dôchodku jej matky a zároveň zaplatila aj nedoplatky za vodu a elektrinu, aby aj túto im nevyplí. Uviedla, že aj ona má zdravotné problémy, lekárske správy predložila do spisu a keďže v súčasnosti študuje, je odkázaná výživou na rodičov a nie je schopná si zabezpečiť finančné prostriedky na lieky, rôzne záujmové akcie a ani na štúdium. Poukázala na to, že odporca má finančné prostriedky na nákup motorového vozidla, telefónov, býva s priateľkou a má finančné prostriedky na úhradu právnych služieb a na zabezpečenie pôžičiek ktoré má v Anglicku, preto je schopný prispievať aj na jej výživu. Poprela tvrdenia odporcu, že po odpredaji rodinného domu finančné prostriedky použil na úhradu dlhov, tieto sú nepravdivé, pretože všetky dlhy vyplatila jej matka. Uviedla, že lekárska správa je z roku 2007, kedy mal odporca úraz a má vedomosť o tom, že aj naďalej pracuje načierno, má aj futbalovú firmu, ktorú je možné pozrieť aj na internete a vie zdokladovať aj jeho vizitku.

Výrok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým v prevyšujúcej časti bol návrh zamietnutý odvolaním napadnutý nebol, nadobudol právoplatnosť, preto nebol predmetom preskúmania v odvolacom konaní (§206 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd na základe odvolania odporcu preskúmal napadnuté výroky rozsudku súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 132 O.s.p. vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, v dôsledku čoho je odôvodnenie napadnutého rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Pretože súd prvého stupňa správne a zákonne rozhodol o určení výživného a dlžnom výživnom a odporca ani v odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie o výživnom, pretože dôvody odvolania tvorili jeho obranu už v konaní na súde prvého stupňa, s ktorými sa súd prvého stupňa náležite vysporiadal, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil a podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením. Vo vzťahu k odvolacím námietkam odporcu odvolací súd dodáva, že v zmysle ustálenej súdnej praxe pri určovaní konkrétneho rozsahu výživného je potrebné vychádzať predovšetkým z toho, aká peňažná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patrí šatstvo, bielizeň, obuv, nájomné za byt, ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov, prípravou na budúce povolanie a tiež kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky potreby, ktoré vyžaduje v súčasnosti život kultúrneho človeka. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Na strane povinných osôb, rodičov, súd zisťuje ich reálne príjmy, celkové majetkové pomery, nevyhnutné životné náklady a prihliada na ich ďalšie zákonné vyživovacie povinnosti, ako aj pomer zabezpečovania starostlivosti o dieťa tým ktorým z rodičov. Vychádzajúc z vyššie uvedených úvah je potrebné zdôrazniť, že výživné nie je možné určovať mechanickým výpočtom. V sporovom konaní, ktorým je nepochybne aj konanie o určenie výživného pre plnoleté dieťa, platí takzvaná prejednaciaci zásada, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykoná len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli a táto zásada úzko súvisí s povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou, ktoré účastníkom sporového konania vyplývajú z ust. § 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O.s.p.. Dôkazná povinnosť znamená, že účastník musí na preukázanie svojich tvrdení označiť dôkazy. Ak navrhnuté dôkazy súd vykoná a preukáza sa tým skutkové okolnosti tvrdené účastníkom, možno skonštatovať, že účastník uniesol dôkazné bremeno ohľadne svojich tvrdení, čo má za následok jeho úspech v konaní. Prejednaciaci zásada teda predstavuje istý stimul pre účastníkov konania, pretože v prípade, ak zostanú pasívni a nepreukážu svoje tvrdenia, môže im to priniesť negatívne dôsledky v konaní, napríklad prehru v spore, inak povedané, účastník musí preukázať to, čo tvrdí, len potom môže súd zobrať jeho tvrdenia ako základ svojho rozhodnutia. V kontexte vyššie uvedeného odvolací súd zdôrazňuje, že dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu nároku navrhovateľky na určenie vyživovacej povinnosti od odporcu je na navrhovateľke a dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu možností, schopností a majetkových pomerov povinného rodiča je na odporcovi, to znamená, že odporca má preukázať, aké objektívne skutočnosti mu bránia plniť si vyživovaciu povinnosť k navrhovateľke v rozsahu zodpovedajúcom jej odôvodneným potrebám s prihliadnutím na plnenie vyživovacej povinnosti matky navrhovateľky, ktorá si túto povinnosť plní spontánne a uspokojuje potreby navrhovateľky v rozsahu potrebnom pre úhradu nákladov navrhovateľky spojených so štúdiom na strednej škole, zdravotným stavom, ako aj ošatením, bývaním, hygienou a podobne. Navrhovateľka výdavky, ktorými odôvodňuje návrh na určenie výživného preukázala, pričom tieto nevybočujú z rámca potrieb iných študentov a ktoré možno považovať za všeobecne známu skutočnosť, preto ani odvolací súd o výške týchto výdavkov nemal pochybnosti a navyše ani sám odporca v konaní na súde prvého stupňa nespochybnil výdavky navrhovateľky. Pokiaľ ide o možnosti, schopnosti a majetkové pomery odporcu plniť si vyživovaciu povinnosť k navrhovateľke odvolací súd konštatuje, že odporca svoje tvrdenia o nepriaznivej finančnej situácii a svojich výdavkoch hodnoverne nepreukázal. V priebehu prvostupňového konania poukazoval na to, že v konaní o určenie výživného pre mal. Z. X. nar. XX.X.XXXX vedenom na Okresnom súde Trebišov pod sp.zn. 15P

176/2013 sú podrobne zdokumentované jeho príjmy a výdavky listinnými dokladmi. Odvolací súd sa stotožnil s postupom súdu prvého stupňa, ktorý pri posudzovaní schopností a možností odporcu plniť si vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke vychádzal z príjmov a výdavkov, ktoré odporca preukazoval v konaní vedenom na konajúcom súde pod sp.zn. 15P 176/2013, v ktorom konajúci súd rozhodoval o určení výživného pre mal. Z., brata navrhovateľky, na špecifikovaní ktorých právny zástupca na pojednávaní dňa 20.2.2014 zotrval a nemal návrhy na dokazovanie, pričom je preukázané, že sa jedná o totožné obdobia určovania výživného. Odvolací súd po zohľadnení všetkých relevantných skutočností vo vzťahu k predmetu odvolacieho konania dospel k totožnému právnomu záveru ako súd prvého stupňa, že výživné 250 € mesačne (denné výživné 8,33 €) vzhľadom na zákonné ustanovenia citované v odôvodnení napadnutého rozsudku a z nich vyplývajúce zásady zohľadňuje odôvodnené potreby navrhovateľky a je primerané potencionálnym zárobkovým schopnostiam a možnostiam odporcu aj pri existencii jeho ďalšej vyživovacej povinnosti k mal. Z.. Pri určení výživného je rozhodujúci príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity aj v prípade, že povinný berie na seba neprimerané majetkové riziká, ktoré zahŕňajú aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. priamo vyvoláva stratu a súčasne možnosť poskytovania výživného. Povinnosťou súdu je vždy prihliadnuť na celkové majetkové pomery a takzvanú potencialitu príjmov povinného, t.j. k jeho zjavne nevyužitým schopnostiam, ako aj zisťovanie jeho potencionálnej životnej úrovne, ktorá je limitovaná okrem majetkových pomerov aj jeho finančnými nárokmi na zabezpečenie uspokojenia jeho potrieb. Jedným z faktorov, ktoré pri určovaní miery životnej úrovne môže súd vziať do úvahy, je aj zistenie a vyčíslenie mesačných nákladov povinného rodiča. Odvolací súd vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa a uvedených úvah je toho presvedčený, že odporca vzhľadom na svoj vek a doterajšie pracovné skúsenosti získané aj prácou v zahraničí bol a je schopný zabezpečiť si finančné prostriedky na uspokojovanie vlastných potrieb, preto možno od neho spravodlivo žiadať, aby rovnaký štandard umožnil aj svojej plnoletej dcére formou výživného, pretože každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie vlastných potrieb. Rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých výrokoch spĺňa základné obsahové náležitosti, najmä zrozumiteľnosť, určitosť a jasnosť a je logickým a právnym vyústením priebehu a výsledkov prvostupňového konania (§ 157 ods. 2 O.s.p.), v dôsledku čoho je odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa v napadnutej časti presvedčivé a preto ani odvolací súd nemal pochybnosti o správnosti určenia výživného v napadnutom rozsahu, pretože súd prvého stupňa dôsledne posúdil pomery účastníkov, správne vyčíslil aj dlžné výživné a spôsob jeho zaplata, odvolací súd preto dospel k totožnému právnomu záveru ako súd prvého stupňa, že priznané výživné súdom prvého stupňa je vzhľadom na citované zákonné ustanovenia a z nich vyplývajúce zásady primerané reálnym zárobkovým schopnostiam a možnostiam odporcu a jeho majetkovým pomerom a zohľadňuje odôvodnené potreby navrhovateľky a odlišný názor odporcu vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov a úvahám súdu uvedeným v odôvodnení rozsudku nečiní rozsudok nepreskúmateľným a nesprávnym, preto odvolací súd rozsudok v napadnutej časti o určení výživného, dlžnom výživnom, trovách konania a súdom poplatku ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil a v odôvodnení sa obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia podľa § 219 ods. 2 O.s.p..

O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože žiaden z účastníkov náhradu trov konania nežiadal (§ 151 ods. 1, § 224 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.